

JUSTITSMINISTERIET

Civilafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 21. marts 2013
Kontor: Færdselskontoret
Sagsbeh: Asger Weber
Sagsnr.: 2013-0030-1235
Dok.: 652755

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 465 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 9. januar 2013. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karsten Lauritzen (V).

Morten Bødskov

/

Niels Henrik Larsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 465 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes forholde sig til kritikken om mangel på retssikkerhed i såkaldt” koordinerede kontrolaktioner” som beskrevet i CEPOS notatet fra 19. december 2012 med overskriften ”Koordinerede kontrolaktioner: Et juridisk ingenmandsland”. Herunder bedes ministeren specifikt forholde sig til kritikken af, at færdselslovens § 77 bliver udnyttet til at undersøge bilister for overtrædelse af straffeloven, der normalt er underlagt retsplejeloven, og at de retssikkerhedsmæssige hensyn, der ligger bag retsplejeloven, dermed tilsidesættes. [http://www.cepos.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/2012-12/Notat_Koordinerede_kontrolaktioner._Et_juridisk_ingenmandsland_dec12_01.pdf.](http://www.cepos.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/2012-12/Notat_Koordinerede_kontrolaktioner._Et_juridisk_ingenmandsland_dec12_01.pdf)”

Svar:

1. I det notat, som er omtalt i spørgsmålet, anføres bl.a., at politiet bistår andre myndigheder ved kontrolaktioner i tilfælde, hvor der ikke har været anledning til at bede politiet om bistand, og hvor der ikke har været konkret mistanke om strafbare lovovertrædelser. I notatet gøres det også gældende, at når myndigheder opererer samtidig, lettes adgangen til oplysninger. Det anføres også i notatet, at politiet anvender færdselslovens § 77 til at foretage kontrol med henblik på forfølgning af eventuelle straffelovslovovertrædelser. Herudover peges der i notatet på, at det er problematisk, at andre myndigheder end politiet foretager kontrol af køretøjer, som politiet har standset i henhold til færdselslovens § 77.

2. Justitsministeriet kan i den anledning oplyse følgende:

Politiets opgaver er nærmere opregnet i politilovens § 2, hvorefter politiet har til opgave

- 1) at forebygge strafbare forhold, herunder forstyrrelse af den offentlige fred og orden samt fare for enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed,
- 2) at afværge fare for forstyrrelse af den offentlige fred og orden samt fare for enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed,
- 3) at bringe strafbar virksomhed til ophør samt efterforske og forfølge strafbare forhold,
- 4) at yde borgerne bistand i andre faresituationer,
- 5) at udføre kontrol og tilsynsopgaver efter gældende ret,
- 6) at yde andre myndigheder bistand efter gældende ret og
- 7) at udføre andre opgaver, der følger af gældende ret eller i øvrigt har en naturlig tilknytning til politiets virksomhed.

Det bemærkes, at politilovens § 2, nr. 5, henviser til de tilsyns- og kontrolopgaver, som politiet efter en række særlove selvstændigt skal varetage inden for det gældende lovgivningsområde. Dette gælder f.eks. færdselsloven og dyreværnsloven. Som led i varetagelsen af sådanne kontrolopgaver kan der være behov for, at politiet lader sig bistå af sagkyndige. Det fremgår f.eks. af dyreværnslovens § 24, at politiet uden retskendelse til enhver tid mod behørig legitimation har adgang til et dyrehold, og at politiet om fornødent kan tage en sagkyndig med.

Det bemærkes endvidere, at politilovens § 2, nr. 6, omfatter tilfælde, hvor politiet efter anmodning fra en særmyndighed bistår med at påse overholdelse af love og vedtægter inden for særmyndighedens område. Det kan f.eks. være bistand til SKAT, Arbejdstilsynet, veterinær- eller miljømyndighederne. Der er i disse situationer ikke tale om en selvstændig politimæssig virksomhed, men om støttefunktioner, f.eks. i tilfælde, hvor der bliver lagt hindringer i vejen for særmyndighedens kontrolvirksomhed. Som et eksempel herpå kan nævnes dyreværnslovens § 24 a, hvorefter de veterinære myndigheder, i det omfang kontrolopgaverne kræver det, uden retskendelse og mod behørig legitimation har adgang til offentlige og private ejendomme, lokaliteter, transportmidler og dokumenter, og at politiet om nødvendigt yder bistand hertil.

Som led i politiets kontrol med overholdelse af færdselsloven kan politiet bl.a. i medfør af færdselslovens § 77 standse et køretøj og lade det undersøge for fejl og mangler samt kontrollere, at føreren opfylder betingelserne for lovligt at kunne føre køretøjet. Opfylder køretøjet ikke bestemmelserne i loven eller de bestemmelser, der er udfærdiget i medfør af loven, kan det indkaldes til senere kontrol. Såfremt køretøjet er til fare for færdselssikkerheden, kan dets nummerplader inddrages.

3. Justitsministeriet har i øvrigt til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Det er relevant for en række myndigheder at kontrollere køretøjers anvendelse. SKAT kan f.eks. have behov for at kontrollere køretøjers anvendelse i forhold til afgiftsberegning og betaling og chaufførers ansættelsesforhold. Miljøstyrelsen kan have behov for at kontrollere køretøjer i forhold til transport af farligt affald. Fødevarestyrelsen kan have behov for kontrol i forhold til f.eks. transport af dyr og letfordærlige fødevarer, og Trafikstyrelsen i forhold til transport af gods og køretøjers tekniske stand.

Med henblik på en effektiv retshåndhævelse og en hensigtsmæssig udnyttelse af de forskellige myndigheders ressourcer på de forskellige områder tilbyder politiet relevante myndigheder at være til stede under visse færdselskontroller, således at disse særmyndigheder i overensstemmelse med de regler og bagvedliggende formål, der gælder for netop den myndigheds kontrolopgaver, kan varetage deres egne opgaver. Politiet bistår som udgangspunkt ikke med særmyndighedens kontrol, medmindre dette er særskilt hjemlet, og betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt.

Såfremt der er behov for at udveksle oplysninger mellem de forskellige myndigheder, skal dette ske i overensstemmelse med de almindelige regler i forvaltningsloven og persondataloven. Der kan endvidere i særlovgivningen være fastsat regler herom.

Som det fremgår af politilovens § 2, nr. 3, skal politiet bringe strafbar virksomhed til ophør samt efterforske og forfølge strafbare forhold. I forbindelse med færdselskontroller skal politiet derfor også være opmærksomme på, hvorvidt føreren af et allerede standset køretøj har begået eller er i færd med at begå overtrædelse af f.eks. straffeloven. Såfremt der opstår mistanke om, at føreren eksempelvis medbringer tyvekoster i køretøjet, skal der indledes en efterforskning, og denne videre efterforskning skal naturligvis ske i overensstemmelse med retsplejelovens regler. Såfremt politiet har eftersat og standset et brugsstjålet køretøj, skal politiet modsat være opmærksom på, om føreren er spirituspåvirket eller har begået andre overtrædelser af f.eks. færdselsloven. I givet fald skal politiet følge de relevante regler for efterforskningen i dels retsplejeloven og dels færdselsloven. Politiet er således fuldt ud opmærksomt på, at der gælder forskellige regelsæt for efterforskningen afhængig af overtrædelsens karakter.”

4. Justitsministeriet kan i forlængelse heraf mere generelt oplyse, at det følger af § 9, stk. 1, i retssikkerhedsloven (lov nr. 442 af 9. juni 2004, som ændret ved lov nr. 525 af 6. juni 2007 om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter), at hvis en enkeltperson eller en juridisk person med rimelig grund mistænkes for at have begået en strafbar lovovertrædelse, kan tvangsindgreb over for den pågældende med henblik på tilvejebringelse af oplysninger om det eller de forhold, som mistanken vedrører, kun gennemføres efter reglerne i retsplejeloven om strafferetsplejen.

Det følger dog af bestemmelsens stk. 2, at reglen i stk. 1 ikke finder anvendelse, hvis tvangsindgrebet gennemføres med henblik på at tilvejebrin-

ge oplysninger til brug for behandlingen af andre spørgsmål end fastsættelse af straf. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis der på den ene side foreligger mistanke om, at der er begået en strafbar lovovertrædelse, men hvor tvangsindgrebet på den anden side gennemføres med henblik på tilvejebringelse af oplysninger til brug for behandlingen af andre spørgsmål end fastsættelse af straf som f.eks. udstedelse af et påbud.

Bestemmelsens stk. 3 fastsætter, at reglerne i stk. 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse, hvis der i sagen rettes et tvangsindgreb mod andre end den mistænkte.

Det følger herudover af § 9, stk. 4, at den, som mistanken retter sig mod, kan meddele samtykke til fravigelse af stk. 1 og 3. Et sådant samtykke skal dog afgives skriftligt og meddeles på et frivilligt, specifikt og informeret grundlag.

5. Særligt i forhold til fælles kontrolbesøg bemærkes det, at der som nævnt findes en række bestemmelser i lovgivningen, hvorefter politiet og andre offentlige myndigheder efter nærmere bestemte betingelser kan foretage tvangsindgreb og kontrol inden for deres respektive områder. En myndighed, der deltager i en sådan kontrol med andre myndigheder, opnår ikke af denne grund øgede kontrolbeføjelser. I forbindelse med et fælles kontrolbesøg kan en forvaltningsmyndighed således alene anvende de kontrolbeføjelser, som efter lovgivningen tilkommer den pågældende myndighed, og kan ikke benytte sig af andre myndigheders beføjelser. Der er imidlertid intet til hinder for, at myndigheder som led i et fælles kontrolbesøg har et praktisk samarbejde. Medarbejdere fra én myndighed kan f.eks. yde bistand, hvis der i tilknytning til en del af kontrolbesøget, som angår en anden myndighed, skal ske borttransport af dokumenter eller andre effekter mv. Der kan i den forbindelse henvises til betænkning nr. 1428/2003, side 137 ff., og Ole Hasselgaard m.fl., Retssikkerhedsloven med Kommentarer, side 48.